

Sygn. akt: I C 9/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Nidzicy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Elżbieta Gembicka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Małgorzata Jastrzębowska

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2016 r. w Nidzicy

sprawy z powództwa Spółdzielni (...) w N.

przeciwko Skarbowi Państwa - Nadleśnictwo N.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - Nadleśnictwo N. na rzecz powódki Spółdzielni (...) w N. kwotę 33,77 zł (słownie trzydzieści trzy złote siedemdziesiąt siedem groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 26 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od powódki Spółdzielni (...) w N. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Nadleśnictwo N. kwotę 1.200 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

IV. nakazuje ściągnąć od powodowej Spółdzielni (...) w N. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w (...) kwotę 4.567,28 zł (słownie: cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt siedem złotych dwadzieścia osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 9/15

UZASADNIENIE

Powódka Spółdzielnia (...) w N. wniosła pozew przeciwko pozwanemu **Skarbowi Państwa – Nadleśnictwo N.** o zapłatę kwoty 6.776,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów sądowych wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powódka wskazała, że uprawiała rzepak ozimy na działkach (...), obręb Ł., gmina N.. Plantacje w okresie zimy i wiosny (na przełomie 2011-2012 r.) były uszkodzane przez zwierzynę łowną. Uszkodzenia powstały na skutek wydeptań oraz przegryzień. Dnia 21 marca 2012 roku powódka zgłosiła szkodę pozwanemu i dnia 26 marca 2012 roku z udziałem przedstawiciela powódki – Prezesa Zarządu Spółdzielni R. O. oraz członka zarządu spółdzielni (...), dokonano oględzin uszkodzonych upraw. Stan i jakość upraw na działce nr (...) o pow. 2,84 ha przyjęto za dobre, na działce o nr (...) o pow. powyżej 4 ha częściowo za średnie, a częściowo za złe, zaś na działce nr (...) częściowo za średnie, bądź słabe. Na działce nr (...) szkody zostały oszacowane na 20 %, na działce nr (...) na 4 %,

a na działce nr (...) na 2 %. Powódka nie zgodziła się z przedstawionymi wyliczeniami. Ponownie ustalono procent zniszczenia uprawy, który tym razem wahał się od 10 % do 70 %. W związku z powyższym pozwany przyznał powódce odszkodowanie w wysokości 3.658,23 zł.

W celu weryfikacji prawidłowości decyzji pozwanego, a w szczególności wyliczenia wysokości szkody, powódka zleciła wycenę rzeczoznawcy z (...) Sp. z o.o. w O.. W dn. 21.07.2012 r przeprowadzono ponownie oględziny. Zgodnie ze sporządzoną opinią wartość szkody została oszacowana na kwotę 9.574 zł. Ponadto powódka wskazała, że w dniach 27-29 lipca 2012 roku dokonała sprzętu upraw rzepaku i plon z hektara w Ł. wyniósł 2,41 t, a gdyby nie szkoda wyrządzona przez zwierzęta mógł wynieść 3,5-4 t/ha.

Reasumując zdaniem powódki pozwany przyjął zbyt niską wydajność z hektara, która w wyniku sporządzenia prywatnej opinii została oszacowana w sposób zbliżony do rzeczywistego.

Pozwany **Skarb Państwa – Nadleśnictwo N.** w odpowiedzi na pozew wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, że szacowanie szkody w uprawach rzepaku ozimego na działkach wskazanych przez powódkę zostało oszacowane przez przedstawicieli pozwanego – M. B., A. P. i P. P. (1), które zostało przeprowadzone zgodnie z zasadami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i plodach rolnych.

Pozwany wskazał, że w protokole ze sporządzonych oględzin stwierdzono, że na działce nr (...) występują punktowo zgryzienia, na działce nr (...) w okresie jesiennym zaobserwowano i udokumentowano żerowanie zwierząt domowych oraz brak rzepaku z przyczyn glebowych, a na działce nr (...) silne zachwaszczenia. W związku z powyższym podczas ustalenia wysokości wypłaconego odszkodowania okoliczności wskazane powyżej zostały wzięte przez pozwanego pod uwagę.

Sąd ustalił co następuje:

Powódka uprawiała rzepak ozimy na działkach nr (...) o łącznej powierzchni 12,4866 ha. Wyżej wskazane działki znajdują się w obrębie Ł., gmina N. i gleba tam występująca mieści się w przedziale bonitacyjnym gleby: RIVa - RV.

Na wyżej wskazanych działkach obsianych przez pracowników powódki (m.in. J. W. (1)) rzepakiem na przełomie lat 2011-2012 zostały wyrządzone szkody przez zwierzęcą łowną, które czyniły od wschodów roślin w okresie zimowym, wczesnowiosennym oraz w okresie kwitnienia i dojrzewania. W związku z żerowaniem zwierząt na polach obsianych przez powódkę stwierdzono ślady buchtowania dzików, legowiska, zgryzienia roślin oraz wydeptania ścieżek na całej powierzchni plantacji.

Powódka w dniu 21 marca 2012 roku zgłosiła szkodę do Nadleśnictwa N.. Przedstawiciele Nadleśnictwa w obecności Prezesa Zarządu Spółdzielni R. O. i członka zarządu J. C. dokonali wstępnego szacowania powstałej szkody. W wyniku dokonanego oszacowania stan i jakość upraw na działce nr (...) (o pow. 2,84 ha) przyjęty został jako dobry, na działce nr (...) (o pow. 4,26 ha) częściowo za średni/zły, natomiast na działce nr (...) (o pow. 5,386 ha) za średni bądź słaby. W dniu 18 lipca 2012 roku Przedstawiciele Nadleśnictwa dokonali ostatecznego oszacowania powstałej szkody i przyznali odszkodowanie w kwocie 3.658,23 złotych.

Powódka nie zgodziła się z ustaleniami strony pozwanej i zleciła dokonanie oszacowania szkody do (...) Sp. z o.o. w O.. Rzeczoznawca (...) M. P. dokonał w dniu 21 lipca 2012 roku ponownego oszacowania szkody i wyliczył odszkodowanie w wysokości 9.574,00 zł.

W dniach 27-29 lipca 2012 roku powódka dokonała zbioru i na plantacjach w obrębie Ł. uzyskała plony rzepaku ok 2,41 t/ha, natomiast dla porównania w obrębie R. zebrała około 4,46 t/ha.

Powódka podniosła, że gdyby nie powstanie szkody, to z przedmiotowych nieruchomości powinna uzyskać plon na poziomie 3,5-4,0 t/ha. W związku z powyższym zwróciła się do pozwanego o uzupełnienie odszkodowania. Pozwany odmówił wypłaty dalszej kwoty tytułem uzupełnienia wypłaconego wcześniej odszkodowania.

Biegły sądowy z zakresu rolnictwa S. C. stwierdził, że wycena prywatna rzeczoznawcy P., wykonana jest zgodnie z zasadami wyceny szkód spowodowanych zwierzyną łowną. W związku z powyższym biegły przyjął, że szkoda wyrządzona przez zwierzynę łowną wyniosła kwotę 9.574,00 zł. Reasumując biegły wskazał, że ogólna wartość strat powinna więc zatem wynieść 7.231,33 zł, a nie 3.658,23 jak to błędnie zostało przyjęte przez pozwanego.

W związku z istotnymi rozbieżnościami został powołany kolejny biegły sądowy z zakresu produkcji rolniczej K. G.. Biegły w swej opinii wskazał, że do ustalenia wartości szkody wyrządzonej przez zwierzynę łowną należy wziąć pod uwagę następujące okoliczności takie jak: nieodpowiedni dobór stanowiska (słaba jakość gleby), uprawę rzepaku po przedplonach późno schodzących, niedotrzymanie agrotechnicznych terminów siewu – które nie zostały uwzględnione w ewidencji zabiegów agrotechnicznych, jakość użytego materiału nasiennego, niewłaściwe nawożenie mineralne, niesprzyjający układ warunków meteorologicznych oraz zacienienie plantacji (bliskie sąsiedztwo lasu). Biegły uwzględniając powyższe okoliczności wskazał, że kwota odszkodowania do wypłaty za plony jest równa rozmiarowi szkody pomnożonemu przez cenę skupu tak więc należną wartość odszkodowania ustalił na kwotę 3.692,22 zł.

Dowód: protokół oględzin [k. 11], wycena nr 22- (...) [k. 12], opis dokumentacji fotograficznej wraz ze zdjęciami [k. 56-72], aneks do wyceny [k. 78], zeznania świadka J. W. (2) [k. 86v-87], zeznania świadka M. P. [k. 87-88], zeznania świadka M. B. [k. 88v], zeznania świadka P. P. (1) 88v-89], zeznania świadka A. P. [k. 89-89v], opinia sporządzona przez biegłego sądowego S. C. [k. 108-110, 144-146, 181-190], opinia sporządzona przez biegłego sądowego K. G. [k. 270, 298-299v, 346-349] zeznania J. C. [k. 339-339v], zeznania R. O. [k. 338v],

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie zarówno fakt wyrządzenia przez zwierzynę łowną szkód w uprawach rolnych powódki, jak i legitymacja bierna strony pozwanej, jako dzierżawcy obwodu łowieckiego były niesporne. Również pozostałe okoliczności faktyczne sprawy były w zasadzie bezsporne. Kwestią sporną była wysokość szkody wyrządzonej przez zwierzynę łowną, a w szczególności wielkości szacowanego plonu rzepaku oraz wartość ceny skupu ziarna.

Stosownie do art. 46 ust. 1 – 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wynagradzania m.in. szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danielę i sarny. Oględzin i szacowania wyżej wskazanych szkód, a także ustalania wysokości odszkodowania dokonują przedstawiciele zarządcy lub dzierżawcy obwodu łowieckiego. Na żądanie strony w oględzinach, szacowaniu szkód oraz ustalaniu wysokości odszkodowania uczestniczy przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej.

Sposób postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych został uregulowany w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. Zgodnie z § 1 ust. 2 powyższego rozporządzenia właściciel lub posiadacz gruntu, na którym powstała szkoda, zwany dalej „poszkodowanym”, zgłasza szkodę w formie pisemnej dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia. Wstępne szacowanie szkody, zwanego dalej „ogłędzinami”, ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody dokonują upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, zwani dalej „szacującymi”, przy udziale poszkodowanego albo jego pełnomocnika oraz na żądanie jednej ze stron przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej. Z oględzin, ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego oszacowania szkody szacujący sporządzają protokół, który podpisuje szacujący, poszkodowany albo jego pełnomocnik oraz przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej, jeżeli uczestniczył w tej czynności. Poszkodowany może wnieść zastrzeżenia do protokołu (§ 2 rozporządzenia).

Zgodnie z § 3 ust. 1 i 3 ostateczne szacowanie szkody w uprawach poprzedza się dokonaniem oględzin. Oględzin dokonuje się w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody. Stosownie do treści § 4 ostatecznemu szacowaniu podlegają straty ilościowe i jakościowe powstałe w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia uprawy lub plodów rolnych. Podczas ostatecznego szacowania szkody ustala się: gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę, rodzaj uprawy lub płodu rolnego, stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego, obszar całej uprawy lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego, obszar uprawy, która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego, procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze, plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego, rozmiar szkody i wysokość odszkodowania. W przypadku szkód w uprawach obliczenia rozmiaru szkody dokonuje się poprzez pomnożenie obszaru uprawy, która została uszkodzona oraz procentu jej zniszczenia, a następnie pomnożenie tak uzyskanej powierzchni zredukowanej oraz plonu z 1 ha. Natomiast w przypadku szkód w płodach rolnych poprzez ustalenie szacunkowej masy uszkodzonego płodu rolnego. Wysokość odszkodowania ustala się, mnożąc rozmiar szkody przez cenę skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku gdy nie jest prowadzony skup - cenę rynkową z dnia ostatecznego szacowania szkody, w rejonie powstania szkody. Wysokość odszkodowania pomniejsza się odpowiednio o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania.

Stosownie do treści § 6 rozporządzenia wypłaty odszkodowań dokonują dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich w terminie trzydziestu dni od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody albo od dnia sporządzenia protokołu ponownego szacowania szkody, o ile ponowne szacowanie miało miejsce.

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, Sąd oparł się na dokumentach, wskazanych przez strony oraz na zeznaniach świadków przez nie zaoferowanych albowiem nie budziły wątpliwości co do ich wiarygodności i co do zasady ze sobą korelowały. Jednocześnie należy zauważyć, iż dokonane w oparciu o osobowe źródła dowodowe ustalenia faktyczne nie dotyczyły istoty sporu, a jedynie okoliczności o charakterze pobocznym. Zeznania te stanowiły jedynie pomocnicze źródło dowodowe, a ich przeprowadzenie miało na celu przede wszystkim uzyskanie wszelkich niezbędnych informacji, które umożliwiłyby powołanemu przez Sąd biegłemu sądowemu z zakresu produkcji rolnictwa i szacowania szkód łowieckich ustalenie rzeczywistego rozmiaru szkody. Z tego względu Sąd dopuścił również dowody z przedstawionych przez powoda faktur, jak i opinii prywatnego rzeczoznawcy, który na zlecenie strony postępowania sporządził w sprawie własne opinie w przedmiocie szkody poniesionej w uprawach powódki. Dowody te miały przybliżyć biegłemu sądowemu stan i jakość przedmiotowej uprawy, w tym zastosowaną przez powódkę technologię uprawy, a także metodologię pracy i sposób wyliczenia odszkodowania przez osoby sporządzające opinie prywatne. Jednocześnie należy zauważyć, iż cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stał się podstawą do ustaleń poczynionych przez powołanego w sprawie biegłego sądowego, który dokonał jego dogłębnej analizy, a w szczególności odniósł się do przedstawionych przez strony opinii prywatnych i ocenił je pod kątem poprawności i rzetelności.

Ponadto wskazać należy, że świadkowie A. P., M. B. oraz M. P. w swoich zeznaniach podkreślali, że pola przed uprawą były źle przygotowane i występowały na nich zachwaszczenia.

Ustalając wielkość poniesionej przez powódkę szkody i decydując o wysokości należnego jej odszkodowania, Sąd miał na uwadze sporządzoną na potrzeby niniejszego postępowania opinię biegłego sądowego z zakresu produkcji rolniczej prof. dr hab. K. G., który to w pełni odniósł się do badanego zagadnienia. Sąd nie uwzględnił opinii sporządzonej przez biegłego sądowego S. C. ponieważ swoją opinię opierał w głównej mierze na przedstawionej prywatnej ocenie badając tylko jej poprawność. Jednocześnie wymaga zauważyć, iż biegły K. G. specjalizuje się w ustalaniu wysokości szkód w uprawach rolnych i posiada długoletnie doświadczenie w sporządzaniu tego typu opinii.

Zdaniem Sądu opinia sporządzona przez biegłego sądowego K. G. jest wyczerpująca i przekonująca. Biegły w sposób rzetelny i fachowy uzasadnił sposób oraz podstawy opracowania opinii. Ponadto szczegółowo odniósł się do materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym dokonał wszechstronnej analizy i oceny opinii prywatnych sporządzonych na zlecenie stron. Zwrócił uwagę na występujące w tych opiniach różnice w zakresie wysokości szkody, które następnie skrupulatnie opisał i przedstawił mechanizm, który jego zdaniem doprowadził do ich powstania. Równocześnie podkreślił prawidłowe jak i błędne wnioski i ustalenia poczynione przez rzeczoznawców. Wskazywał

także na poczynione przez nich nieprawidłowości i uchybienia. Podniósł przy tym, iż dokonany w opinii prywatnej jak i wcześniejszej opinii sporządzonej przez biegłego szacunek jest niestaranny i znacznie uproszczony i może nasuwać wątpliwości co do rzeczywistego i obiektywnego ustalenia wartości poniesionej przez powoda szkody. Ponadto nie oceniono uprawy pod kątem szkodliwości innych czynników poza zwierzyną łowną (agrofagi, atmosferyczne czy też technologiczne). Podniósł, iż rzeczoznawca powódki ustalili wydajność uprawy rzepaku w sposób hipotetyczny, bez należytej wnikliwości i staranności. Zaznaczył także, iż w przypadku wydajności plonu rzeczoznawca powódki podał wartość wynikającą z normy wysiewu, jak również porównał ją z wartością innego obsianego przez powódkę pola.

Biegły ustalił rozmiar szkody, a następnie wyliczył wysokość należnego powodowi odszkodowania stosownie do przepisów powołanego wyżej rozporządzenia, po dokonaniu dogłębnej analizy i oceny wszystkich czynników mających wpływ na wysokość szkody oraz wielkość uzyskanych plonów. W pierwszej kolejności określił powierzchnię całkowitą i uszkodzoną przedmiotowej plantacji.

Biegły uwzględniając powyższe okoliczności wskazał, że kwota odszkodowania do wypłaty za plony jest równia rozmiarowi szkody pomnożonemu przez cenę skupu tak więc należna wartość odszkodowania ustalił na kwotę 3.692,22 zł.

W ocenie Sądu pisemna opinia biegłego sądowego K. G. została sporządzona w sposób logiczny, rzetelny i prawidłowy. Wobec powyższego Sąd uznał poczynione przez biegłego ustalenia za własne.

Wobec powyższego w ocenie sądu wysokość szkody wyrządzonej przez zwierzynę łowną w uprawie rzepaku ozimego powódki wynosi 3.692,22 zł. Mając na uwadze wysokość odszkodowania wypłaconą powódce przez stronę pozwaną tj. kwotę 3.658,23 zł, zasądzić należało na jego rzecz dalszą kwotę niezbędną do pokrycia szkody tj. 33,99 zł.

Jako datę wymagalności odsetek za opóźnienie Sąd uznał datę wskazaną w pozwie, mając na względzie treść przepisów art. 481 kc w zw. z art. 455 kc oraz § 6 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. Podkreślić przy tym należy, że strona pozwana w zakresie daty wymagalności odsetek za opóźnienie wskazanej przez powoda nie zgłosiła żadnych zarzutów.

W związku z powyższym należało orzec tak jak w pkt I sentencji wyroku, a w pkt II powództwo w pozostałym zakresie należało oddalić.

W pkt III sentencji wyroku o kosztach procesu Sąd orzekł w wyroku na podstawie art. 98 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, przy czym powód przedmiotową sprawę przegrał niemal w całości.

Jednocześnie w pkt IV na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach w sądowych sprawach cywilnych, kierując się odpowiednio zasadami obowiązującymi przy zwrocie kosztów procesu, sąd nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Nidzicy kwotę 4,567,28 zł (tytułem wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłych).

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować,
2. O.. wyroku wraz z uzasadnieniem przesłać:
- pełn. powoda.
3. Za 14 dni lub z apelacją.

N., dn. 10 czerwca 2016 r.